

ДОКЛАД

НА

ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ЗА
РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ
НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

„СЕЛЕКЦИЯ И СЕМЕПРОИЗВОДСТВО НА КУЛТУРНИТЕ РАСТЕНИЯ“

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 6.1. РАСТЕНИЕВЪДСТВО, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ
ОБРАЗОВАНИЕ 6. АГРАРНИ НАУКИ И ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

в Селскостопанска академия - Земеделски институт, Шумен

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА,

Постоянната комисия по аграрни науки и ветеринарна медицина предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“ от професионално направление 6.1. Растениевъдство, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина в Селскостопанска академия – Земеделски институт, Шумен.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.2 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016г.
4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №09/ 21.04.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №08/ 13.04.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ в институцията	По документи
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №18/ 12.07.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №19/ 09.08.2023 г.
5.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПК предоставя доклада на АС	Протокол №20/ 23.08.2023 г.

Според полученото становище от оценяваната институция, в доклада на ПКАНВМ не са открити фактически несъответствия.

Оценяването по процедурата е осъществено от Експертна група в състав:

1. Доц. д-р Галя Панайотова – Тракийски университет, гр. Стара Загора (пенсионер) – **ръководител ЕГ**
2. Доц. д-р Албена Иванова, Технически университет, Варна – **член на ЕГ**
3. Ебубекир Хасанов - студент, Лесотехнически университет – **член на ЕГ**

Наблюдаващ процедурата от ПКАНВМ: **доц. д-р Атанас Атанасов**

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма „Селекция и семепроизводство на културните растения” от 21.12.2016 г., със срок на валидност пет години, Акредитационният съвет на НАОА е дал оценка **оценка 8,33** (осем цяло и тридесет и три стотни) с **2 препоръки**:

1. Да продължи подобряването на материално-техническата база и оборудването на специализираните лаборатории със съвременна апаратура.

В ЗИ-Шумен са ремонтирани и обновени апарат Спекол, аналитични везни, микроскопи. Оборудвана е лаборатория за генетични анализи с електронна везна; PSR; вана за електрофореза; транслюминатор; лаптоп; фотодокументационна апаратура; центрофуга; консумативи и др.

През периода 2016-2021 г. е закупено допълнително ново оборудване: 2 бр. дестилатори, 3 бр. електронни везни, рН метър, термошейкър, кондуктометър, температурна сонда, цифров рефрактометър, анемометър, автоматична бюрета, 3 бр. бойлери, 4 бр. компютърни конфигурации.

Препоръката е изпълнена.

2. Да се осъществява академичен обмен на докторанти в наши и чуждестранни научни и образователни институции.

По програма „Еразъм+” с цел обучение са осъществени три мобилности от редовен докторант Г. Ковачева: 17-21.06.2019 г. в Uludağ Üniversitesi, Бурса, Турция; 21–27.03.2022 г. в University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest (USAMV), Румъния; а през периода 08-12.08.2022 г. в Tekirdağ Viticulture Research Institute, Текирдаг, Турция. Други дългосрочни мобилности не са провеждани.

Мобилностите на докторантите по научната специалност се изразяват и с участия в международни конференции и осъществяване на контакти с чужди учени. През периода докторанти имат участие в 19-та и 22-ра научни конференции с международно участие „ЕкоМаунтин 2016“ и „ЕкоМаунтин 2019“, организирани от ИПЖЗ – Троян. Докторанти участват и в International Conference "Agriculture for Life, Life for Agriculture", 8-10th June 2019, организирана от University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest

През периода 2016-2021 г. докторантите по „Селекция и семепроизводство на културните растения“ са осъществили международен научен обмен и изходящи мобилности, въпреки ограниченията през 2020 и 2021 г. поради широкото разпространение на COVID-19.

Препоръката е изпълнена.

Показатели за докторската програма:

Брой обучавани докторанти през периода на оценяване	6
Брой ново зачислени докторанти, по форми на докторантурата	4
· брой защитили	3
· брой отчислени с право на защита	-
· брой отчислени без право на защита	-
· брой обявени конкурси за прием на докторанти през периода на оценяване, по години.	4

3. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

Стандарт 1 „Политика за осигуряване на качеството“

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма

1.1.1. Земеделски институт-Шумен (ЗИ)- организира обучението по ДП „Селекция и семепроизводство на културните растения“ в съответствие със своята мисия, цели и задачи, ясно регламентирани в Правилника за устройството, дейността и управлението на ЗИ-Шумен. Обучението по докторската програма е подчинено изцяло на действащото национално законодателство, Правилниците на ССА и ЗИ-Шумен и други подзаконовни наредби в тази област. Приоритет на ЗИ-Шумен е растителната генетика, селекцията и семепроизводството на сорго, суданка, стевия, крмно цвекло и др. Докторската програма се вписва в рамките на институционалния и национален контекст за връзката между наука и практика.

1.1.2. Обучението по докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“ е подчинено на системата за качество на ЗИ – Шумен, без да се пренебрегва нейната специфика. Функционирането на системата е регламентирано в Устройствения правилник на ССА и Правилника за устройството, дейността и управлението на ЗИ – Шумен. В института е внедрена Система за осигуряване и вътрешен контрол на качеството на обучение в ОНС „Доктор“. Докторантите в ЗИ-Шумен представят пред първичното научно звено отчет за извършваните дейности и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план на всеки 6 месеца. Извършва се ежегодно атестиране на обучаващите се докторанти от Научния съвет на ССА.

1.1.3. Приемът и обучението на докторанти в ЗИ - Шумен се извършва в съответствие с утвърдените Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Р. България 2017-2030, Закона за насърчаване на научните изследвания, нормативни актове в Република България, вътрешните актове на ССА и наредбите и правилниците на ЗИ-Шумен. Докторската програма цели да подготви и висококвалифицирани научни кадри способни да решават актуални научни (методични и технологични) и научно-приложни проблеми, свързани с необходимостта от повишаване на ефективността на растениевъдството и качеството на получаваната продукция от него. В процеса на обучението докторантите в програмата придобиват знания, умения и компетенции, които са в съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България.

1.1.4. В ЗИ – Шумен се спазват етичните принципи и критерии, залегнали в Етичния кодекс на професионалното поведение на учените от ССА, който регулира добронамерени отношения между членовете при осъществяване на дейностите. Във връзка с предотвратяване на изпитни измами при обучението в ОНС „Доктор“ в института са разписани и се прилагат Вътрешно указание за подготовка, провеждане и приключване на конкурсните изпити по специалността за кандидати за обучение в образователна и научна степен „Доктор“, както и Вътрешно указание за подготовка, провеждане и приключване на изпити за докторантски минимум по специалните дисциплини при обучение в ОНС „Доктор“. *В ЗИ – Шумен през последните 5 години не са установени опити за плагиатство или изпитни измами и няма документирани процедури за предотвратяване и санкциониране на плагиатство.*

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

Обучението по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ е в пълно съответствие с мисията и целите на ЗИ – Шумен, ССА и действащото законодателство.

Цялостната дейност за обучение по докторската програма е в съответствие с Националната квалификационна рамка на Р. България, Правилника за РАС в ССА, функциониращата „Система за осигуряване и вътрешен контрол на качеството на обучение в ОНС „Доктор“, с националното законодателство и с утвърдените други нормативни документи на ССА и ЗИ - Шумен.

В ЗИ - Шумен се прилага политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма.

В ЗИ - Шумен се прилага утвърден Етичен кодекс на професионалното поведение на учените от ССА. През акредитационния период нивото на академична етика е добро и няма констатирани прояви на изпитни измами и плагиатство. Няма заявени жалби за допускане на дискриминация спрямо кандидатстващи или приети докторанти. Всички процедурни правила за подготовката на докторантите и процедурите по придобиване на ОНС "Доктор" са спазени стриктно и не са установени процедурни нарушения.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“

2.1.1. Обучението на докторантите се провежда по утвърдена квалификационна характеристика, с посочени нивото за придобиване на квалификация, основни цели, задачи и мотиви, изискванията за подготовка и възможностите за професионална реализация. ДП по научното направление се разработва съгласно съвременните постижения в областта на селекцията, семепроизводство на културните растения, както и за съхранение на ценен генофонд. В резултат от обучението докторантите получили ОНС "Доктор" придобиват квалификация за работа като специалисти, експерти и управленски кадри; като висококвалифицирани специалисти в научни и изследователски институции и в практиката; като преподаватели в университети в областта на растениевъдството и в частност селекцията и семепроизводството.

2.1.2. Организацията и методическите стандарти за разработване и поддържане на учебната документация за ОНС „Доктор“ в ЗИ- Шумен са в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА. Обучението на докторантите от ЗИ-Шумен се извършва по утвърдена учебна документация, която включва: Докторска програма, Учебен план, Индивидуален учебен план. При изготвянето на учебната документация са включени всички докторанти, членовете на научния колектив, представители на бизнеса, националните, регионалните и местните органи на властта.

2.1.3. Приемът и подготовката на докторантите се осъществяват по утвърдена учебна документация съгласно ЗВО; ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ; действащите нормативни актове и ПРАС в ССА. Устройствен правилник на ССА и Правилник за устройство и дейността на ЗИ – Шумен; Процедурни правила за условията и реда за прием и обучение на докторанти, придобиване на научни степени, заемане на академични длъжности и атестиране на учените към Правилника за ПАС в ССА. Действащата учебна документация се намира в личните досиета на докторантите и в текущата документация, които се съхраняват в ЗИ - Шумен и Дирекция "Наука, образование и иновации" към ССА. Научният секретар на Института контролира етапите на докторантурите. След успешна защита документацията и дисертационният труд се изпращат в ССА и НАЦИД. Дипломите за получаване на ОНС „Доктор“ се издават от ССА.

2.1.4. Всяка докторска програма включва обстойно изследване на необходимостта ѝ. При разработване на докторска програма се провеждат разговори с фермери и асоциации, анализират се национални и международни проучвания по направлението и се взема решение от Научния съвет на първичното звено. НС на ПНЗ прави предложение до Директора на ЗИ-Шумен за разкриване на процедура по докторската програма по реда, определен в Правилника за ПАС в ССА. Основни потребители на обучените докторанти от научната специалност "Селекция и семепроизводство на културните растения" са: ЗИ - Шумен и всички структурни звена на ССА; държавни структури, ВУ, различни български и чуждестранни научни и консултантски организации и институции в областта на селекцията и семепроизводството. *През последните 5 години един защитил докторант е назначен на длъжност главен асистент в ЗИ – Шумен и двама защитили докторанти са назначени на длъжност асистент в ЗИ. Един задочен докторант работи като асистент в ИЗС „Образцов чифлик” – Русе.*

2.1.5. Докторската програма по научната специалност "Селекция и семепроизводство на културните растения" е съвместима с други аналогични програми на други ВУ в България и ЕУ, което позволява професионална мобилност на докторантите. Програмна акредитация на ОНС "Доктор" по "Селекция и семепроизводство на културните растения" в ССА имат 10 научни института, в Аграрен университет - Пловдив,

ЛТУ - София, в университети извън страната. Създадени са условия за мобилност, както в България, така и извън страната. През 2016-2021 г. по програма „Еразъм+“ с цел обучение са осъществени 3 мобилности в университети в Турция и в Румъния. През периода на акредитация докторантите са участвали в 3 международни научни конференции.

2.1.6. В ЗИ –Шумен са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми. Изпълнението на индивидуалния план на всеки докторант се следи от научния ръководител и от ръководителя на отдел Растениевъдство. Всички решения, свързани с обучението на докторантите, се обсъждат от Съвета на научния отдел. Всички процедури по докторантските програми се контролират от Научния секретар на ЗИ – Шумен и от ССА. Административният контрол, както и събирането и архивирането на документите за всяка индивидуална докторантура, се извършва от Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА съгласно ППЗРАСРБ със съдействие на Научния секретар на ЗИ.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

Докторската програма по професионалното направление е разработена съгласно целите, които съответстват на съвременните постижения в областта на селекцията и семепроизводството и имат ясно изразени очаквани резултати.

В ЗИ - Шумен има разработени и оповестени методически процедури за разработване, одобряване и периодично обновяване на учебната документация за ОНС „Доктор“. Приемът на докторанти е в пълно съответствие с националните нормативни актове. Добра практика е, че се взема предвид мнението на обучаваните и потребителите на кадри.

Обучението по докторската програма се извършва с ясно поставени цели и задачи съгласно утвърдените процедури. Квалификационната характеристика е основа за определяне на изискванията към подготовката на докторантите.

При разработване и актуализиране на докторските програми се анализира актуалността на изследваната проблематика, приложение на резултатите, анализа на състоянието на пазара на труда, мнението на бизнеса и на самите докторанти. ЗИ - Шумен е сред основните потребители на обучените кадри като трима успешно защитили докторанти са на научна работа в ЗИ – Шумен, а 1 задочен докторант работи като асистент в ИЗС „Образцов чифлик“ – Русе.

Докторската програма по „Селекция и семепроизводство на културните растения“ е напълно съпоставима с предлаганото обучение в други ВУ по същата специалност в България. Създадени са условия и се поощрява мобилността на докторантите в България и извън страната. През 2016-2021 г. по програма „Еразъм+“ с цел обучение са осъществени три мобилности.

Всички процедури, касаещи документацията по докторската програма са съобразени с действащата държавна и вътрешноевропейска нормативна уредба. Изпълнението на индивидуалния план на всеки докторант се следи от научния ръководител, ръководителя на обучаващото звено и ССА. Докторантите се атестират всяка година. Пълната документация на всеки докторант се съхранява в досие в Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към докторантите“

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. В ЗИ - Шумен и отдел „Растениевъдство“ се провежда обучение чрез съвременни образователни форми и методи, базирано на постиженията в областта на селекцията и семепроизводството на културните растения у нас и по света. ЗИ - Шумен разполага с хабилиран академичен състав, чиято квалификация и

професионален опит гарантират успешно обучение на докторанти по научната специалност. Прилагат се правила и дейности за стимулиране на мотивацията, образователната и научноизследователската дейност и инициативността на докторантите. Академичният състав насърчава научноизследователската дейност на докторантите, като стимулира участието им самостоятелно или в колектив при изпълнението на изследователски проекти, което способства за задълбоченото творческо мислене на докторантите, ангажирането им пряко в изследователска работа и израстването им като изследователи

3.1.2. Обучението на докторанти се провежда на професионално ниво под ръководството на научните ръководители. То се регламентира в Индивидуалния учебен план, който е базов документ за всяка докторантура, определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Учебният план се изготвя от докторанта и научния му ръководител, обсъжда се от Научния съвет на научния отдел и се утвърждава от Научния съвет към ССА, съгласно заповед на Председателя на ССА. Научният съвет на първичното научно звено в ЗИ прави оценка на качеството на обучение на докторската програма чрез съблюдаване на индивидуалния учебен план. Научният ръководител носи отговорност за научната и професионална подготовка на ръководения от него докторант. При осъществяване на дейностите по учебния план се предвижда контрол за положени докторантски изпити, приет годишен отчет, участие на докторанта в научна конференция или семинар, успешна защита на дисертация.

3.1.3. В съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в ССА докторантите представят пред съвета на отдел Растениевъдство годишен отчет за извършените дейности по индивидуалния учебен план, който съдържа научна част (докладване на получени резултати по дисертационния труд) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта и при нужда, съвместно с докторанта, се предлага актуализация на индивидуалния учебен план. Освен годишно отчитане редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие. Докторантът се допуска до защита на дисертационния труд след изпълнение на дейностите по обучението и успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план и при представени минимум три научни статии във връзка с дисертационния труд.

3.1.4. Постиженията на докторантите, по време на обучението им и подготовката на дисертационния труд, се оценяват чрез контрол на индивидуалния учебен план, отчетите за изпълнението му и резултатите от научните и научноизследователските разработки и атестирането. За оценка на придобитите по време на обучението знания и умения на докторантите се използва Системата за натрупване и трансфер на кредити. Те се присъждат при успешно положен изпит по специалността, приключил обучителен курс, за участие в научна конференция или семинар, за научна публикация, за приет от НС годишен отчет, за защита на дисертация. Резултатите от оценяването на постиженията на докторантите се обсъждат на съвета на отдел Растениевъдство, участващ в обучението на докторантите.

3.1.5. В ЗИ - Шумен са създадени необходимите правила за разглеждане на жалби от докторантите, като за целта е изготвено и утвърдено „Вътрешно указание за приемане, анализиране и предприемане на действия по сигнали и жалби на докторанти в Земеделски институт-Шумен“, което има за цел да осигури безпроблемно протичане на отношенията между докторанти и академичен състав, както и жалби по процедури за присъждане на научни степени. Всеки докторант може да изрази мнение или сигнал като подаде молба, жалба или друго уведомление по въпроси, свързани с обичайните за академичната институция дейности. През акредитационния период не са установени нарушения и няма подадени жалби от докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

В Земеделски институт – Шумен се провежда обучение, базирано на постиженията в областта на селекцията и семепроизводството. Докторантите по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ се обучават чрез актуални методи в съответствие със съвременните тенденции. Създадени са необходимите условия и предпоставки за провеждане на качествено и ефективно обучение на европейско равнище, което позволява докторантите да получават резултати с висока научна стойност.

Обучението на докторантите се провежда чрез съвременни образователни форми и методи съгласно приети индивидуални учебни планове като се акцентира върху индивидуалната форма на обучение при постоянен контрол от научния ръководител и съблюдаване на законовите изисквания за обучение на докторанти.

Докторантите изпълняват всички основни етапи в обучението и по подготовката на дисертационния си труд, регламентирано в Индивидуалния учебен план. Резултатите от работата на всеки докторант се отчитат веднъж годишно пред НС. Периодичното отчитане позволява да се следят пряко резултатите от учебния и изследователския процес и при необходимост да се вземат оперативни решения, целящи своевременно подпомагане. Осигурена е възможност всички докторанти да участват в национални и международни научни форуми, свързани със специалността.

При обучението на докторантите в ЗИ - Шумен се прилагат ясни и публично оповестени методи за оценяване. Образователната част включва теоретична подготовка на докторанта и полагане на изпити за оценяване развитието в обучението му. Научната и експерименталната дейност на докторанта се оценява чрез годишния отчет за извършените дейности, заложи в индивидуалния план. Докторантите оповестяват резултатите от своите проучвания пред научни форуми и в специализирани списания. Системата за натрупване и трансфер на кредити се използва за оценка на придобитите по време на обучението знания и умения от докторантите.

В ЗИ - Шумен са създадени необходимите правила за разглеждане на жалби от докторантите. Всеки докторант има възможност да подаде молба, жалба или друго уведомление по въпроси, свързани с обичайните за академичната институция дейности. За акредитационния период не са установени нарушения по процедури за присъждане на научни степени и няма подадени жалби от докторанти по специалността.

Стандарт 4. „Прием, развитие, признаване и дипломиране на докторантите“

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

4.1.1. Приемът и обучението на докторантите се осъществяват в съответствие с действащите нормативни актове. ЗИ – Шумен има право да провежда обучение за ОНС “Доктор” на основание ЗВО, Правилник за дейността на НАОА, Устройствен правилник на ССА, Правилник за устройство и дейността на ЗИ – Шумен, ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, ППЗРАС в ССА. Има създадена строга система, чрез която се обхваща целия процес за прием на докторанти, зачисляване, изпълнение на индивидуалните планове и защита на докторските дисертации и последваща реализация.

4.1.2. В ЗИ - Шумен са създадени много добри условия за включване на докторанти в изпълнението на научноизследователски проекти. Участието на докторантите в изследователската дейност се организира в съответствие със ЗВО, Закона за насърчаване на научните изследвания (ЗНИИ), ЗРАСРБ, Правилника за устройство и дейността на ЗИ – Шумен. Участието на докторантите в изследователската дейност се регламентира и в Устройствения правилник на ССА, в Правилника за развитие на академичния състав в ССА. През 2016-2021 г. 5 докторанта по научната специалност от ЗИ участват в 5 научноизследователски проекта: в Национална научна програма „Млади учени и постдокторанти” и 4 броя към ССА, като всеки докторант участва най-малко в два проекта. *Относителен дял на докторантите, участващи в научноизследователски проекти – 83,3%.*

4.1.3. В ЗИ - Шумен, са осигурени възможности за мобилност на докторантите за обмяна на опит или за обучение в други ВУ или научни организации. Създадени са условия за изходяща мобилност на докторанти по международни програми като съществен дял от изходящата мобилност се пада на програма Еразъм+.

Осигуряват се безвъзмездни средства за мобилност на докторанти с продължителност до 12 месеца. През акредитационния период 2016-2021 г. по програма „Еразъм+“ с цел обучение са осъществени три мобилности с продължителност по 5 дни от един редовен докторант. Не са реализирани дългосрочни мобилности, не са проведени научни изследвания в други чуждестранни институции. През 2016-2021 г. докторантите по научната специалност са реализирали общо 17 участия на научни форуми: 2 участия в международна конференция в Румъния и 15 участия в България като са популяризирани резултатите от изследователската дейност. През периода броят на публикациите с участие на докторанти по „Селекция и семепроизводство на културните растения“ е общо 17, от които 3 броя са в списания с импакт фактор, 1 статия е в списание с импакт ранг, а 13 броя са публикувани в реферирани списания без импакт фактор. *Брой участия в научни форуми на 1 докторант – 2,83; Общ брой публикации на 1 докторант – 2,83; Брой публикации в списания с импакт фактор на 1 докторант – 0,17; Брой публикации в реферирани списания на 1 докторант – 2,83; Брой цитирания на 1 докторант – 1,67.*

4.1.4. Административното обслужване на докторантите се осигурява от ЗИ-Шумен и Дирекция „Наука, образование и иновации“ към ССА през целия период на обучение и защита на дисертационните трудове. В двете институции се съхранява текуща документация за защитилите докторанти и тяхната реализация. През отчетния период по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ са обучавани общо 6 - ма докторанти – 2-ма в редовна форма на обучение и 4-ма - в задочна форма на обучение. Трима от докторантите са защитили успешно. От тях един защитил докторант се реализира по трудов договор в ЗИ - Шумен на академичната длъжност главен асистент, двама са назначени на длъжност асистент в ЗИ, 1 задочен докторант работи като асистент в ИЗС „Образцов чифлик“ - Русе

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

Приемът на докторанти по докторска програма “Селекция и семепроизводство на културните растения” се извършва при спазване на законовите изисквания и нормативни документи, съществуващи в ССА и ЗИ-Шумен..

ЗИ - Шумен подпомага и стимулира включването на докторанти в изпълнението на научноизследователски проекти. През 2016-2021 г. 5 докторанти по научната специалност участват в 5 научноизследователски проекта – в Национална научна програма „Млади учени и постдокторанти” и 4 броя към ССА, като всеки докторант участва най-малко в два проекта.

В ЗИ - Шумен, са осигурени възможности за мобилност на докторантите за обмяна на опит или за обучение в други ВУ или научни организации чрез европейски и национални програми. През периода по програма „Еразъм+“ с цел обучение са осъществени три мобилности от 1 редовен докторант с продължителност по 5 дни. Не са реализирани дългосрочни мобилности. През периода докторантите по научната специалност са реализирали 17 участия в научни форуми: 2 в чужбина и 15 участия в България. Броят на публикациите е общо 17, от които 3 са в списания с импакт фактор, 1 статия е в списание с импакт ранг, а 13 броя са публикувани в реферирани списания.

В ССА, съответно в ЗИ – Шумен, е създадена административна система за контрол, както и за събиране и архивиране на документите за всяка докторантура от зачисляване до защита. ССА изпраща в НАЦИД всички документи съгласно изискванията. През 2016-2021 г. в ЗИ - Шумен по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” са обучавани общо 6 докторанти – 2-ма в редовна форма на обучение и 4-ма в задочна. Трима от докторантите са защитили успешно и продължават академична кариера в ЗИ.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитието на институцията

5.1.1. ЗИ-Шумен разполага с хабилитиран академичен състав, чиято квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за успешно провеждане на обучение на докторанти по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения”. На основен трудов договор работят 6-ма учени (2-ма професори и 4-ма доценти), чиято квалификация е в областта на докторската програма. В първичното звено има 2-ма нехабилитирани (единият е с научна степен „Доктор“) на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма.

5.1.2. ЗИ – Шумен разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания. През 2016-2021 г. общият брой на публикациите на хабилитирания академичен състав, който провежда обучение по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” е 82. Статиите, публикувани в научни издания с импакт фактор са 14 броя, с импакт ранг - 8, в реферирани списания без импакт фактор са 36 броя, в специализирани нереферирани списания – 5. За периода има издадени 2 книги и 2 монографии, 4 научнопопулярни статии, признати са 2 технологии и 3 сорта. Броя на регистрираните цитирания е 98. От тях 16 са в научни издания с импакт фактор или импакт ранг, 73 са в реферирани списания без импакт фактор и 9 са в монографии и дисертации. *Общ брой публикации на 1 хабилитиран преподавател – 13,67; Брой публикации в списания с IF (Web of Science) и с SJR (Scopus) на 1 хабил. преподавател – 3,67; Брой участия в научни форуми на 1 хабилитиран преподавател – 5,0; Общ брой цитирания на 1 хабилитиран преподавател – 16,33; Брой цитирания в списания с IF и с SJR на 1 хабилитиран преподавател – 2,67.*

5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти има добри практики в обучението на докторанти. Научното развитие е длъжностно задължение и лична отговорност на всеки член на академичния състав. За периода 2016-2021 г. хабилитираният академичен състав, който провежда обучение по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения”, е взел участие в 8 проекта и 30 научни форума, от които 26 в България и 4 в чужбина. Ежегодно преподавателите представят Индивидуален годишен научен отчет на преподавател, в който предоставят подробна информация по показатели, свързани с учебната и научната дейност и развитието на академичния състав. *Брой участия в научни проекти на 1 хабилитиран преподавател – 1,33; Относителен дял на хабилитираните лица, участващи в изследователски проекти – 100,0%;*

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

Обучението на докторанти по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” се осъществява от 6 хабилитирани лица - 2 професори и 4 доценти на основен трудов договор с необходимия профил по научната специалност. Хабилитираният състав е с необходимата квалификация и компетенции в областта на докторската програма, провеждащи интензивна научноизследователска дейност, работещи по съвременни и актуални направления.

За периода 2016-2021 г. общият брой на публикациите на хабилитирания академичен състав, който провежда обучение по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” е 82. Броят на статиите, публикувани в научни издания с импакт фактор или импакт ранг е 22, в реферирани списания без импакт фактор – 36, в специализирани нереферирани списания – 5. За периода има издадени 2 книги и 2 монографии, 4 научно-популярни статии, признати са 2 технологии и 3 сорта. Регистрирани са 98 цитирания на публикации в български и чужди научни списания.

Обучаващото звено има добри практики в обучението на докторанти. За периода 2016-2021 г. хабилитираният академичен състав, който провежда обучение по научната специалност „Селекция и

семеипроизводство на културните растения” е взел участие в 8 проекта и 30 научни форума, от които 26 в България и 4 в чужбина.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

6.1.1. Институтът разполага с необходимия капацитет от кабинети и лаборатории, предоставящи на докторантите академичен комфорт за работа. За всички докторанти са осигурени кабинети и достъп до библиотеката. На всеки е предоставен персонален компютър със съвременен софтуер, неограничен достъп до интернет и печатащи устройства. Материално-техническата база на Института включва: Административна сграда, кабинети, зала, оборудвана за обучение и провеждане на научни дейности с площ над 80 m²; изложбена зала с площ 40 m²; Специализирани лаборатории по репродукция, генетика, химична лаборатория за окачествяване на фуражите, тъканни култури, фитопатология и цитологична лаборатория, технологична лаборатория за определяне качеството на суровината и Специализирана библиотека.

6.1.2. Експерименталната база на ЗИ - Шумен обезпечава извършването на експерименталната дейност на научния персонал. Налице са всички условия за провеждане на научно-експериментална дейност. В експериментална база на института са налице всички условия за обучение на докторанти по докторска програма „Селекция и семеипроизводство на културните растения”. Разработваните теми по научната специалност са насочени към важни фундаментални и научноприложни въпроси в областта на генетиката, селекцията, семеипроизводството, торенето и агротехниката на културните растения. Докторантите имат възможност да бъдат командирани за изпълнение на експерименталната си дейност или с цел обучение в други институти и университети, както в страната, така и в чужбина.

6.1.3. Библиотеката на ЗИ-Шумен е с общ книжен фонд, възлизащ на над 10380 тома, научни трудове, известия, бюлетени и различни информационни материали по проблемите от предмета на дейност на Института. Библиотеката ежегодно извършва абонамент на основните български и чуждестранни списания по тематиката на института. През последните години със съдействието на Централна Селскостопанска Библиотека периодично се осъществява достъп до EBSCO - “eBook Academic Collection”, “eBook Business Collection”, Sciencedirect, Scopus, Woos и други електронни бази за специализирана научна литература. Земеделски институт - Шумен за всеки от докторантите осигурява кабинети, достъп до библиотека и изчислителен център за математико-биометрична подготовка и обработка на резултатите от научноизследователската работа. На всеки е предоставен персонален компютър със съвременен софтуер, неограничен достъп до интернет и печатащи устройства. Докторантите имат достъп до ресурсите на EBSCO.

6.1.4. Хабилитираният академичен състав в ЗИ – Шумен насърчава научноизследователската дейност на докторантите като приоритетно стимулира участието им самостоятелно или в колектив при изпълнението на научно-образователни изследователски проекти, което способства за задълбоченото творческо мислене на докторантите, ангажирането им пряко в изследователски проекти и в резултат на израстването им като изследователи. Докторантите имат възможност да публикуват резултатите от работата си по дисертационния труд в специализирани списания и да докладват на научни форуми. Такава възможност има и на провежданите от ЗИ – Шумен ежегодни научни конференции с международно участие. ЗИ – Шумен осигурява публикуването на научните статии в различни научни списания. През 2016-2021 г. докторантите са взели участие в 17 научни форума, от които 15 в България и 2 в чужбина. За периода докторантите имат 17 публикации, от които 4 са в научни издания с импакт фактор или импакт ранг, а 13 са в реферирани списания без импакт фактор. Докторантите са публикували и 3 научно-популярни статии и са съавтори на 3 новоутвърдени сортове и технологии.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

Земеделски институт – Шумен разполага с необходимата материално-техническа база за работа на докторантите. Специализираната библиотека притежава книжен фонд от 10380 тома. Институтът разполага със специализирани лаборатории, обособена зала с площ 80 m², изложбена зала. За всички докторанти са осигурени кабинети и достъп до библиотеката като на всеки е предоставен персонален компютър със съвременен софтуер, неограничен достъп до интернет и печатащи устройства.

Експериментална база на ЗИ-Шумен обезпечава извършването на експерименталната дейност на научния персонал и на докторантите. Налице са всички условия за обучение на докторанти по „Селекция и семепроизводство на културните растения”, за провеждане на научна и научноприложна експериментална дейност за поддържане, оценка и обогатяване на уникалния за страната генофонд.

Докторантите по „Селекция и семепроизводство на културните растения” при ЗИ - Шумен имат достъп до библиотеката и изчислителния център за математико-биометрична подготовка и обработка на резултатите от научноизследователската работа, до ресурсите на EBSCO.

Хабилитираният академичен състав в ЗИ-Шумен насърчава научноизследователската дейност на докторантите като приоритетно стимулира участието им самостоятелно или в колектив при изпълнението на научно-образователни изследователски проекти, което способства за задълбочено творческо мислене на докторантите, ангажирането им пряко в изследователски проекти и израстването им като изследователи.

Стандарт 7. „Управление на информацията“:

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

7.1.1. Научният център в ЗИ – Шумен осъществява и координира връзката докторант - научен ръководител, научен отдел, ръководство, личен състав, деловодство и счетоводство. Земеделски институт - Шумен извършва периодична самооценка на докторантите според Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА. Докторантите се атестират от Научния съвет на ССА в края на всяка учебна година и представят пред Съвета на ПНЗ отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. В хода на обучението по докторската програма основният източник на информация за развитието и успеваемостта на докторантите са тримесечните или шестмесечните и годишните отчети, които докторантите изготвят.

7.1.2. В ЗИ - Шумен при необходимост се прилага актуализиране на работната програма и индивидуалния план на докторанта, които се обсъждат и приемат от Научния съвет на ПНЗ, с доклад на научния ръководител.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

Научният център в ЗИ – Шумен координира движението и анализа на информацията относно докторската програма, подпомага ръководството по планиране, осъществяване и отчитане на дейностите по обучението на докторантите. Данните от процесите на наблюдение и периодичен преглед се състоят от отчети, обобщения и от статистически данни за докторантите. Особено важни са данните, получени от изпитите и другите видове оценяване. ЗИ - Шумен извършва периодична самооценка на докторантите според ППЗРАСРБ в ССА. Приемането на документацията по докторските програми се осъществява съгласно установения ред в ССА.

В Земеделски институт - Шумен при необходимост се прилага актуализиране на работната програма и индивидуалния план на докторанта, които се обсъждат и приемат от Научния съвет на ПНЗ, с доклад на научния ръководител.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“:

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

8.1.1. Периодично се публикуват обяви за конкурси за докторанти, информация за текущи и приключили процедури за придобиване на ОНС „Доктор“ като основно средство за информиране на обществеността е интернет страницата на Земеделски институт – Шумен и на ССА. Създадена е и страница в социалната мрежа Фейсбук. Информация за процедурите по придобиване на ОНС „Доктор“ се публикува в публичния електронен Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове на НАЦИД. Обществена информираност относно резултатите от външна оценка на качеството се осигурява чрез публикуване на решенията и препоръките на НАОА за процедурата за програмна акредитация. Чрез публикуване на резултатите от научноизследователската дейност на докторантите в национални и международни научни списания се популяризират постиженията на докторантите.

8.1.2. Докторантите, обучаващи се в Земеделски институт - Шумен имат възможност да реализират мобилности, финансирани по Еразъм+. Кандидатстването се извършва ежегодно, а публична информация относно възможностите и начинът за това може да бъде намерена на интернет страницата на ССА, раздел Еразъм. Сключените междуинституционални споразумения с възможност за мобилности на докторанти между ССА и партниращи университети са представени на интернет страницата на ССА. На базата на установени контакти с водещи специалисти в областта на растениевъдството и в частност селекцията и семепроизводството, докторантите се запознават със съвременните насоки на тази област у нас и в чужбина. Земеделски институт - Шумен е сключил договори за съвместна дейност с институции от стопанския сектор, с граждански структури или с държавни организации

8.1.3. Докторантите от Земеделски институт – Шумен в последните 5 години са взели участие в 17 конференции с международно участие, имат 17 публикации, участия в семинари и срещи-обучения. Иновативните научни продукти като нови сортове и технологии, създадени и с участие на докторантите, ежегодно се представят на селскостопанската изложба „Агра“ и на откритите дни, провеждани в ЗИ - Шумен

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

Всички заинтересовани страни и обществеността могат да получат ясна, точна, актуална и лесно достъпна информация за докторската програма от Интернет страниците на ЗИ – Шумен и на ССА, където се публикуват обяви за конкурси за докторанти, критериите за подбор на студенти, очакваните резултати от обучението, квалификацията, която се предоставя, процедурите за преподаване, учене и оценяване. Публикува се информация за текущи и приключили процедури за придобиване на ОНС „Доктор“.

Докторантите имат възможност да реализират мобилности по програма Еразъм+. Информация за това има на интернет страницата на ССА, раздел Еразъм. Те могат да бъдат подпомагани и от координатора по програмата в ССА. Реализирани са 3 мобилности от докторанти по научната специалност.

Докторантите могат да представят резултатите от научноизследователската си дейност на международни конгреси, конференции и симпозиуми. Предвидени са средства за разпространение на резултатите по докторската програма в научни списания и научни форуми.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“:

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг, преглед и актуализиране на докторантските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1. В ЗИ - Шумен при текущия мониторинг и обновяването на докторската програма се следят националните и световни тенденции в областта, препоръките на НАОА, предложенията и мненията на докторантите, както и мнението на преките потребители на кадри в практиката. Редовно се разглеждат индивидуалните учебни планове на докторантите, за да се гарантира постигането на определените цели. Обучението на докторската програма се реализира от компетентен и висококвалифициран хабилитиран научен състав, което е гаранция, че то се води в съответствие с най-новите научни постижения.

9.1.2. За повишаване ефективността на докторската програма академичният състав на Земеделски институт – Шумен непрекъснато търси нови и актуални научни теми, създава контакти с национални и чуждестранни образователни и научни институции с цел разширяване на възможностите за мобилност на докторантите, за развитие на научните им изследвания и за популяризиране на техните достижения. Съдържанието на докторската програма постоянно се обновява по предложение на докторантите и техните научни ръководители, които се разглеждат на заседание на ПНЗ. Решенията им се утвърждават от Научния съвет по зърнени, фуражни и технически култури към ССА. Периодично обновяване на действащата документация, свързана с приема и обучението на докторантите се инициира и от Дирекция „Наука, образование и иновации“ на ССА.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

Извършва се непрекъснат преглед на актуалността на докторската програма по „Селекция и семепроизводство на културните растения“. Извършва се периодичен мониторинг и отчитане на достиженията на науката и технологиите в научната област.

Процедурите за планиране и изпълнение на дейности по повишаване ефективността на докторската програма се съдържат в нормативната уредба на ССА и Земеделски институт – Шумен, като се създават ясни и открити процедури и практики за повишаване ефективността на програмите.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“:

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1.1. Външното осигуряване на качеството проверява ефективността на вътрешното осигуряване на качеството на дадената институция. Поради тази причина институциите циклично биват оценявани, като отчитат изискванията на нормативната рамка, в които работят. По този начин гарантират, че напредъкът, постигнат след последната дейност по външното осигуряване на качеството, се взема предвид при подготовката на следващата. Земеделски институт – Шумен периодично минава външно оценяване от НАОА и се разработват мерки за изпълнение на препоръките на ПК на НАОА.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

Важна външна оценка на докторските програми се реализира от НАОА при акредитацията на докторската програма. Разработват се мерки за изпълнение на препоръките на ПК на НАОА.

SWOT MATRIX

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ

СИЛНИ СТРАНИ (+)	СЛАБИ СТРАНИ (-)
<p>Обучението по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” е в пълно съответствие с мисията и целите на ЗИ – Шумен, ССА и действащото законодателство.</p> <p>В ЗИ – Шумен през последните 5 години не са установени опити за плагиатство или изпитни измами и няма документирани процедури за предотвратяване и санкциониране на плагиатство.</p> <p>Качеството в обучението на докторантите по “Селекция и семепроизводство на културните растения” се постига чрез прилагане на разнообразни индивидуални и колективни форми на обучение на базата на утвърдените в ССА и ИПК добри практики в обучението.</p> <p>В ЗИ - Шумен се прилага утвърден Етичен кодекс на професионалното поведение на учените от ССА. През периода на акредитация не са постъпили жалби от докторанти.</p> <p>През 2016-2021 г. в ЗИ - Шумен по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” са обучавани общо 6 докторанти – 2-ма в редовна форма на обучение и 4-ма в задочна. Трима от докторантите са защитили успешно и продължават академична кариера в ЗИ.</p> <p>За периода 2016-2021 г. хабилитирания академичен състав, който провежда обучение по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” има висока публикационна активност и цитируемост.</p> <p>ЗИ – Шумен разполага с необходимата специализирана материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма.</p>	<p>Единствената форма на външна оценка е провежданата акредитация от НАОА.</p> <p>При обучавани 6 докторанта са проведени мобилности само от един и същ докторант.</p>
ВЪНШНИ ФАКТОРИ	
ВЪЗМОЖНОСТИ (+)	ЗАПЛАХИ (-)
<p>Докторската програма по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” е напълно съпоставима и конкурентноспособна с предлаганото обучение от други институти и университети в България и Европейския съюз, като са създадени условия за мобилност на докторантите.</p> <p>Хабилитираният академичен състав в ЗИ – Шумен насърчава научноизследователската дейност на докторантите, публикуване на постигнати резултати, участие в изследователски проекти и в научни форуми у нас и в чужбина.</p>	<p>Липса на участие на докторантите по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения” в международни проекти.</p> <p>Недостатъчен външен мониторинг и оценяване, което е пречка за осигуряване и поддържане на качеството на обучение.</p>

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, **ПКАНВМ** предлага на **Акредитационния съвет на НАОА** да даде програмна акредитация на **докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“** от професионално направление 6.1. Растениевъдство, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина в **Селскостопанската академия – Земеделски институт, Шумен**.

5. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

---

1. В ЗИ- Шумен да се утвърди нормативен документ (наръчник, система) за оценяване и управление на качеството на обучение на докторантите.

Срок: края на 2024 г.

2. Да се повиши международния обмен за преподаватели и докторанти по „Селекция и семепроизводство на културните растения“ с по-голям брой чуждестранни институции.

Срок: постоянен, с ежегодно отчитане

3. Да се стимулира участието на докторанти по научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ в международни проекти.

Срок: постоянен, с ежегодно отчитане

Председател на ПКАНВМ:

(проф. дн Т. Кертиков)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици

Таблица 1. Списък на докторантите по докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“ в Земеделски институт – Шумен за периода 2016 - 2021 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
Ахмед Мехмед	Проф. дн. И. Учкунов	№ НП-08-19/31.01.2013 г.	Редовна	„Обогатяване на генофонда при стевия (Stevia rebaudiana Bertoni)“.	№ НП 08-32/29.01.2016г.
Велимир Дончев	Проф. д-р Ц. Кикиндонов	№ НП-08-20/29.01.2014 г.	Задочна	„Оценка на генофонда от суданка и соргосуданкови хибриди за начелен темп на развитие в условията на стрес“.	№ НП 08-33/20.03.2018г.
Елена Георгиева	Проф. д-р Ц. Кикиндонов, доц. д-р С. Енчев	НП-08-10/26.01.2017 г.	Редовна	„Влияние на генотипа върху динамиката на натрупване на биомаса при захарно и кръмно цвекло“.	РД-05-72/09.03.2020г.
Станислав Божимиров	Проф. д-р Ц. Кикиндонов	НП-08-07/25.01.2018 г.	Задочна	„Влияние на генотипа върху развитието и репродукцията на стевия в условията на България“.	Очаквана защита на дисертация 2023г.
Йордан Илиев	Проф. д-р Д. Пламенов, доц. д-р С. Енчев	РД-05-73/09.03.2020 г.	Задочна	„Изследване на генотипната специфика на сортове зимна обикновена пшеница (Triticum aestivum L.) при използване на течни и гранулирани азотни торове“.	Очаквана защита на дисертация 2024 г.

Гергана Ковачева	Доц. д-р С. Енчев, доц. д-р Калин Сланев	РД-05-56/08.04.2021г.	Задочна	„Проучване на перспективни линии сорго за зърно с оглед използването им в селекцията“.	Очаквана защита на дисертация 2024 г.
------------------	--	-----------------------	---------	--	---------------------------------------

Таблица 2. Преподаватели на ТД, които ще обучават докторанти за следващи периоди в ЗИ-Шумен Докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“ за периода 2016 - 2021 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научно направление	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност
Хабилитирани научни сътрудници по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ за 2021 г.			
1	Проф. д-р Георги Кикиндонов	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения
2	Проф. д-р Цветан Кикиндонов	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения
3	Доц. д-р Станимир Енчев	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения
4	Доц. д-р Калин Сланев	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения
5	Доц. д-р Майа Мутафчиева	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения
6	Доц. д-р Веселин Дочев	Селекция и семепроизводство на културните растения	Селекция и семепроизводство на културните растения

Таблица 3. Обобщен брой проекти и договори на хабилитираните научни сътрудници и докторантите по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ за периода 2016-2021 г. в ЗИ - Шумен

Вътрешни	Национални	Международни	Сключени с фирми договори	Други
Хабилитирани научни сътрудници – общо 8 броя проекти				
7	1	-	-	-
Докторанти – общо 5 броя проекти				
4	1	-	-	-

Таблица 4. Научни трудове на хабилитираните научни сътрудници и докторантите по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения.“ за периода 2016 - 2021 г.

Хабилитирани преподаватели – общо 82 публикации					
В списания с импакт фактор	В списания с импакт ранг	В реферирани списания без импакт фактор	В специализирани нереферирани списания	В материали от конференции:	
				в България	в чужбина
14	8	36	5	15	4
Учебни помагала			Защитени патенти	Участие в научни форуми:	
Учебници	Ръководства	Други		в България	в чужбина
-	-	4	5	26	4
Докторанти – общо 17 публикации					
В списания с импакт фактор	В списания с импакт ранг	В реферирани списания без импакт фактор	В нереферирани списания	В материали от конференции:	
				в България	в чужбина
3	1	13	-	-	-
Учебни помагала			Защитени патенти	Участие в научни форуми:	
Учебници	Ръководства	Други		в България	в чужбина
-	-	3	3	15	2

Таблица 5. Обобщен брой цитирания на хабилитираните научни сътрудници и докторантите по научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“ за периода 2016 - 2021 г.

В списания с импакт фактор и/или импакт ранг	В реферирани списания без импакт фактор и/или импакт ранг	В нереферирани списания	В монографии и дисертации
Хабилитирани научни сътрудници – общ брой 98 цитирания			
16	73	-	9
Докторанти – общ брой 10 цитирания			
2	8		